

ДО
ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-Н РУМЕН РАДЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ

ДО
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-Н ГЪЛЪБ ДОНЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА ПАРЛАМЕНТАРНИ ГРУПИ
В 48-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-ЖА РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА

ДО
МИНИСТЪРА НА КУЛТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПРОФ. ВЕЛИСЛАВ МИНЕКОВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТАРНАТА КОМИСИЯ ПО КУЛТУРА И МЕДИИ
В 48-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-Н ИВАН ЧЕНЧЕВ

ДО
ПРЕЗИДЕНТА НА „КНСБ“
Г-Н ПЛАМЕН ДИМИТРОВ

ДО
ПРЕЗИДЕНТА НА КТ „ПОДКРЕПА“
Г-Н ДИМИТЪР МАНОЛОВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА „СБМТД“
Г-Н СТАНИСЛАВ ПОЧЕКАНСКИ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА „САБ“
Г-Н ХРИСТО МУТАФЧИЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НФ „КУЛТУРА“ КЪМ КТ „ПОДКРЕПА“
Г-Н КИРИЛ БИНЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НСФ „КУЛТУРА“ КЪМ КНСБ
Г-Н БОРИС НАЧЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА „БАРОК“
Г-Н АНАСТАС ПОПДИМИТРОВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА „СРОК“
Г-Н ТОДОР МАДОЛЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА „АРТО“
Г-Н СТЕЛИЯН НИКОЛОВ

ДО
БЪЛГАРСКА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ

ОТВОРЕНО ПИСМО

ОТ ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ЗАЕТИТЕ В СЕКТОР „СЦЕНИЧНИ ИЗКУСТВА“

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Сценичните изкуства са изключително важна част от културната политика на България. Те са не само мерило за просперитета на нацията, но и визитка на страната пред света. Потопени в общия контекст на тежки кризи и предизвикателства, обаче, днес сценичните изкуства в България са поставени пред дилемата дали да продължат да съществуват, заради самото си съществуване, или да предприемат път към трансформация, така че да могат ефективно да изпълняват своите социални и културни функции.

Проблемите, пред които секторът е изправен, се дискутират от години, но тези дискусии така и не успяха да мотивират конкретни политически и законодателни процеси и действия в последното десетилетие. Ние, заетите в държавните културни институти в сектор сценични изкуства, идентифицираме следните взаимосвързани ключови области и проблеми, които се нуждаят от спешни адекватни решения от страна на държавата:

- Заплатите на заетите в сектора са едни от най-ниските в страната. Дори да се спазват заложените в браншовите колективни трудови договори коефициенти за формирането им - те са на равнище поне 30% по-ниски от средната работна заплата за страната. Описаната ситуация е валидна както за високо квалифицираните художественотворчески специалисти, така и за останалите заети

в културните институти. В голяма част от културните институти тези коефициенти не могат да се достигнат, което на практика означава, че заплащането на труда на заетите в тях е съизмеримо с фиксирани минимални възнаграждения в страната.

- Дългосрочното привличане на млади хора и професионалисти в културните институти е на практика невъзможно. Секторът не предлага достатъчно атрактивни възможности за реализация нито на излизащите от системата на висшето образование артисти и специалисти, нито на подготвени специалисти за специфичните технически длъжности в сценичните изкуства. Най-осезаеми са проявленията на този проблем в извънстоличните културни институти, където възможностите за допълнителни доходи и занимания на заетите в сектора са значително по-ограничени.
- Държавните културни институти все повече се отдалечават от реалните си регионални, социални и културни функции, опитвайки се да съществуват „на пазарен принцип“. За тази цел те разширяват необосновано обхвата на своята дейност, организират редовни гостувания в отдалечени региони, вместо да се фокусират върху мисията си по отношение на местните общности, които следва да обслужват. Друго следствие от насърчаването на чисто пазарния подход е тласкането на репертоарите на културните институти към комерсиално и лесносмилаемо съдържание (което по презумпция може да се самоиздържа). По този начин времевият, творчески и материален ресурс на културните институти се влага не с визия за развитие на аудиториите на територията на съответния регион и предлагане на качествен и разнообразен творчески репертоар, а единствено с цел осигуряване на достатъчно приходи от продажби.

Анализирайки посочените проблеми, ние потвърждаваме убеждението си, че голяма част от тях са провокирани от прилагания понастоящем модел на финансиране и конкретно Методиката за разпределение на средствата по чл. 23а от Закона за закрила и развитие на културата и Правилата за прилагане на делегираните бюджети в културните институти. Вследствие на действащата методика за финансиране на сценичните изкуства, отреждаща на културните институти единствено ролята на пазарни субекти, каквото и да било увеличение на заплатите е на практика блокирано от свитото потребление в културния сектор в настоящата постковид ситуация. В желанието си да компенсират недостига на публика и приходи, от които изцяло зависи благосъстоянието на институтите, директорите на ДКИ биват подтикнати към създаване и разпространение на по-масова и лесно смлаема продукция. Това води до изтощаване и изхабяване на творческия и материален ресурс, както и до отклоняване на институтите от основния им предмет на дейност.

Всички посочени аргументи ясно показват, че действащият модел на финансиране не работи в полза и за развитието на сценичните изкуства в България. Методиката и Правилата към нея застрашават съществуването на ДКИ и ги тласка изкуствено и системно към финансов

недостиг, ниско заплащане на труда, загуба на висококвалифицирани кадри и ниско качество на продукцията.

Въз основа на гореизложеното, Ние, представителите на заетите в културния сектор категорично настояваме за:

1. Незабавно приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата, който да утвърди постоянен компонент за предоставяне на субсидия за изплащане на средства в размер на brutните трудови възнаграждения и за начисляване на дължимите осигурителни вноски на работещите в ДКИ. По този начин ще се осигури възможност за определяне и регулиране на възнагражденията в сектора без този процес да става заложник на преследването на чисто пазарни цели. За останалите средства, необходими за осъществяване дейността на ДКИ, финансирането би могло да остане под формата на Методика и обвързване с определени приходни резултати. По този начин ще се запази философията на настоящия модел на финансиране – „състезателния“ му характер, ще се предостави възможност на ръководителите на културните институти да увеличават числеността на състава при необходимост и при наличие на финансов ресурс.

2. Незабавно увеличение с поне 50% на минималните стартови заплати заложи в браншовите колективни трудови договори на всички заети в сектор „Сценични изкуства“ и прекратяване на унизителната позиция на работещи бедни, в която са поставени заетите в държавните културни институти в България.

3. Въз основа на анализ на необходимата численост на съставите за изпълнение на основния предмет на дейност и за да бъде гарантирана тяхната цялост, да се изработят охранни норми (санитарни минимума или кадрови неснижаеми минимума) за броя на служителите в съставите, под чиито количествени величини не е позволено да се остава;

4. Незабавно да бъде създадена работна група с участието на представители и експерти от Министерство на културата, Министерство на финансите, синдикални, браншови и работодателски организации, които във възможно най-кратки срокове да извършат ревизия и цялостна актуализация на модела на финансиране, Методиката и правилата към нея, в посока отчитане на демографските особености на регионите, в които оперират културните институти, нуждите им за поддръжка и издръжка на сградния им фонд, както и въвеждане на адекватни критерии за оценка на дейността, отразяващи степента на изпълнение на регионалната им мисия.

В случай че не бъде предприета необходимата законодателна инициатива от законодателната и изпълнителната власт в Република България и исканията ни не бъдат изпълнени, заявяваме готовността си за активни протестни действия.

С УВАЖЕНИЕ:

1. **Момчил Миланов**, Председател на СО към „СБМТД“ в Държавна опера – Русе
2. **Ивайло Ненов**, Председател на СО към „САБ“ в Драматичен театър „Сава Огнянов“ – Русе
3. **Димитър Пишев**, Председател на СО към „САБ“ в Държавен куклен театър – Русе
4. **Ася Русева**, Председател на СО към НСФ „Култура при КТ „Подкрепа“ в Държавна опера – Русе
5. **Силвана Петкова**, Председател на СО към „СБМТД“ в Държавна опера – Русе
6. **Димитър Илиев**, Председател на СО към „СБМТД“ в Държавна опера – Варна
7. **Николай Кенаров**, Председател на СО към „САБ“ в Драматичен театър „Стоян Бъчваров“ – Варна
8. **Емилия Петкова**, Председател на СО към „САБ“ в Държавен куклен театър - Варна
9. **Албена Колева**, Председател на СО към Федерация „Култура“ – КНСБ в Народен театър „Иван Вазов“ – София
10. **Мартин Илиев**, Председател на СО към „СБМТД“ в Национален институт „Софийска филхармония“ – София
11. **Светослав Добрев**, Председател на СО към „САБ“ в Младежки театър „Николай Бинев“ – София
12. **Веселин Анчев**, Председател на СО към Федерация „Култура“ – КНСБ в Театър Българска Армия – София
13. **Александър Бяндов**, Председател на СО към „СБМТД“ в Държавна опера – Пловдив
14. **Михаил Пулиев**, Председател на СО към „СБМТД“ в Държавна опера – Пловдив
15. **Борис Кучков**, Председател на СО към Федерация „Култура“ – КНСБ в Държавна опера – Пловдив
16. **Ивайло Христов**, Председател на СО към „САБ“ в Драматичен театър – Пловдив
17. **Неделина Младенова**, Председател на СО към „САБ“ в Държавен куклен театър – Бургас
18. **Миряна Калушкова**, Председател на СО към „СБМТД“ в Музикално – драматичен театър „Константин Кисимов“ – Велико Търново
19. **Цветелин Илчев**, Председател на СО към НСФ „Култура“ при КТ „Подкрепа“ в Музикално – драматичен театър „Константин Кисимов“ – Велико Търново
20. **Кирил Милушев**, Председател на СО към „САБ“ в Музикално – драматичен театър „Константин Кисимов“ – Велико Търново
21. **Стефани Лечева**, Председател на СО към „САБ“ в Драматично – куклен театър „Васил Друмев“ – Шумен
22. **Светослав Славчев**, Председател на СО към „САБ“ в Драматичен театър – Габрово
23. **Мариан Бозуков**, Председател на СО към „САБ“ в Родопски драматичен театър „Николай Хайтов“ – Смолян
24. **Диляна Димитрова**, Председател на СО към „САБ“ в Държавен куклен театър – Търговище
25. **Ангел Попов**, Председател на СО към „САБ“ в Държавен куклен театър „Георги Митев“ – Ямбол

- 26. Владимир Винеv**, Председател на СО към „САБ“ в Драматичен театър – Ловеч
- 27. Стефан Цирков**, Председател на СО към „САБ“ в Драматично – куклен театър „Иван Димов“ – Хасково
- 28. Жанета Керанова**, Председател на СО към „САБ“ в Драматичен театър „Никола Вапцаров“ – Благоевград
- 29. Александър Митев**, Председател на СО към НСФ „Култура при КТ „Подкрепа“ в Драматичен театър „Никола Вапцаров“ – Благоевград
- 30. Калин Костадинов**, Председател на СО към „САБ“ в Драматично – куклен театър – Враца
- 31. Юлия Колова**, Председател на СО към НСФ „Култура при КТ „Подкрепа“ в Драматично – куклен театър – Враца
- 32. Николай Николов**, Председател на СО към „СБМТД“ в Разградска филхармония „проф. Димитър Ненов“